

**UCHWAŁA NR XVII/131/2019
RADY MIEJSKIEJ W ŁAPACH
z dnia 20 grudnia 2019r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 poz. 506, zm.: 1309, 1696, 1815), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111; zm.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 924.) Rada Miejska w Łapach uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łap.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Stawomir Maciejewski
Stawomir Jan Maciejewski

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W MIEŚCIE i GMINIE ŁAPY
NA LATA 2020-2022

I. Wprowadzenie.

Dla dobra rodziny, które jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe. Szczególnie dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, naturalna rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem niniejszego Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Łapy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opierając się na założeniach ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111) - dalej u.w.r.s.z. zaleca się zaangażowanie asystenta rodziny, o którym stanowi art. 11 ust. 3 i art. 12 u.w.r.s.z. Bardzo ważne jest, iż rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na

aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta będzie osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytom dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej. Należy zauważyć, że wspieranie rodziny, to jednocześnie rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów. Dzieje się tak wzorem innych państw Unii Europejskiej, w których służby społeczne funkcjonują jak najbliższej rodziny.

W myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - wspieranie rodziny i pomoc dzieciom może odbywać się również poprzez instytucje wsparcia dziennego. Na terenie Gminy Łapy funkcjonuje placówka wsparcia dziennego typu specjalistycznego - Świetlica Socjoterapeutyczna „Świat w kolorach”, działająca w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach.

W placówce dzieci uczą się poszanowania praw, norm i wartości. Przynależność do tej pozytywnej grupy rówieśniczej warunkuje wzmacnianie chroniących czynników, a tym samym zmniejsza szanse na pojawianie się zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży.

Dzięki pozytywnej alternatywie zagospodarowania czasu wolnego dzieciom w placówce tj. udział w zajęciach kulinarnych, rozwijających pasje i zainteresowania, sportowych, teatralno-muzycznych, socjoterapeutycznych eliminuje motywy sięgania dzieci po używki takie jak: nuda, ucieczka od monotoności, brak zajęć, wewnętrzną pustką, poczucie bezsensu życia, ucieczka od samotności i lęku.

Dzięki współpracy z rodzicami wspólnie ustalany jest kierunek pracy z dzieckiem, co daje szanse na trafną i celową pomoc dziecku. W placówce prowadzone są warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, dzięki czemu rodzice również nie są pozostawieni sami sobie z problemami wychowawczymi, sytuacjami kryzysowymi. Włączamy całe rodziny w życie społeczności świetlicowej poprzez udział w uroczystościach okolicznościowych: wigilia, wielkanocne spotkanie, andrzejki, choinka, dzień rodziny, festyny rodzinne, itp. Poprzez udział rodziców w życiu społeczności świetlicowej modelowany jest również sposób rozmowy z dzieckiem, stosowanie komunikatów „Ja”, stosowanie wzmocnień pozytywnych, pochwał, co jest niezwykle ważne w budowie więzi rodzic-dziecko. Dobre relacje z rodzicami podopiecznych to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic - wychowawca w przeciwdziałaniu uzależnieniom m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia.

Praca na zasobach rodziny, wzmacnianie poczucia sprawstwa warunkuje zwiększenie motywacji do przezwyciężania sytuacji kryzysowych i zwiększenia wiary, że kryzys może być tylko przejściowym stanem, na który możemy mieć wpływ.

Pomoc Społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 stanowi realizację

dyspozycji ustawowej i jest spójny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych Gminy Łapy .

1. Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).

2. Podstawa prawna działań

Artykuł 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Łapy w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Miejskiego w Łapach, Powiatowego Urzędu Pracy z filią w Łapach oraz z danych będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach .

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli Nr 1.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie		Dane do 30.06.2019
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		845
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych		779
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego		61
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego		262
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Łapy 0 - 17 lat		3390
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w tym z prawem do zasiłku		134
Liczba osób bezrobotnych – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy - ogółem		1020
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy:		874
	do 30 roku życia	258
	w tym do 25 roku życia	112
	długotrwale bezrobotne	624
	powyżej 50 roku życia	281
	korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	32
	posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	167
	posiadające c najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	3
	niepełnosprawni	19

Z posiadanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach wynika, że na dzień 30 czerwca 2019r., Gmina Łapy liczyła 21.244 mieszkańców.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	611
Bezrobocie	588
Długotrwała lub ciężka choroba	225
Niepełnosprawność	160
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina niepełna	66
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – rodzina wielodzietna	8
Alkoholizm/ problem alkoholowy	21
Narkomania	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4
Zdarzenia losowe	6

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, ubóstwo i bezrobocie pozostają jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne. Do dnia 30 czerwca 2019 r. wśród 845 rodzin korzystających z pomocy społecznej, problem ubóstwa dotyczył 611 rodzin, a bezrobocia 588 rodzin. Inne powody deficytów to m.in. długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinach niepełnych .

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łapach wynika, że do końca 30 czerwca 2019 roku z terenu Gminy Łapy nie umieszczono żadnego dziecka w rodzinach zastępczych bądź w domu dziecka.

III. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2020-2022.

IV. Odbiorcy programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V. Cele główne i szczegółowe

*** Cel główny programu:**

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Miasta i Gminy Łapy w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

*** Cele szczegółowe to:**

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi,
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- wzmocnianie roli i funkcji rodziny,
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VII. Realizator programu:

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach w partnerstwie z:

- Placówkami oświatowymi z terenu Miasta i Gminy Łapy
- Urzędem Miejskim w Łapach
- Starostwem Powiatowym w Białymstoku
- Policją
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Białymstoku
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Łapach
- Zakładem Opieki Zdrowotnej w Łapach
- Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku z filią w Łapach
- Kuratorami Sądowymi.

VIII. Zadania w zakresie wspierania rodziny:

Lp.	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
2.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
3.	Współpraca i wymiana informacji ze Świetlicą Socjoterapeutyczną w Łapach	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach oraz Świetlica Socjoterapeutyczna
4.	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
5.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
10.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań dla Rady Miejskiej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach
11.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach, Policja, Zespół Interdyscyplinarny

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem kluczową rolę asystenta rodziny, którego zadania będą polegały na:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 6) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 7) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 8) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 9) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 10) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 11) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 12) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 13) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 14) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny,
- 15) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 16) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 17) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;
- 18) wykonywanie innych czynności i obowiązków wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca asystenta rodziny będzie również polegała na inicjowaniu i rekomendowaniu zadań zespołowych, w skład których wchodzić będą m.in. asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca asystenta rodziny lub zespołu powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów środowiska rodzinnego, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i

otoczenia.

Tam, gdzie jest to możliwe, praca w ramach Programu powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działalność Świetlicy Socjoterapeutycznej „Świat w kolorach”

Dzięki możliwości uczestniczenia dzieci w zajęciach Świetlicy Socjoterapeutycznej wspierane są rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji kryzysowej, a tym samym zapobiegamy umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej czy instytucjonalnej. Dzieci mają w placówce możliwość spędzenia czasu wolnego w sposób konstruktywny pod okiem wychowawców, a rodzice aktywnie uczestnicząc w życiu świetlicowym mogą rozwijać swoje umiejętności wychowawcze.

Główne cele Świetlicy Socjoterapeutycznej to:

- ✓ Pomoc dzieciom w stworzeniu bezpiecznego środowiska,
- ✓ Zwiększenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach w domu i poza domem,
- ✓ Podnoszenie poczucia własnej wartości i wzmacnianie mocnych stron dziecka,
- ✓ Uczucie akceptowania i swobodnego wyrażania uczuć,
- ✓ Uczucie planowania i organizowania codziennych zajęć stosownie do wieku dziecka,
- ✓ Zaproponowanie konstruktywnych sposobów spędzania czasu wolnego,
- ✓ Uczucie poszanowania tradycji, ciągłości kulturowej,
- ✓ Wdrażanie do samodzielności.

Świetlica realizuje swoje zadania poprzez prowadzenie działalności: socjoterapeutycznej, profilaktycznej, wychowawczej.

W zakresie działalności socjoterapeutycznej prowadzone są w placówce 3 grupy socjoterapeutycznej (najmłodsza klasy 0-III, średnia IV-V, najstarsza VI-VIII).

Zajęcia socjoterapeutyczne ukierunkowane są na realizację celów terapeutycznych, edukacyjnych i rozwojowych.

Cele terapeutyczne – wychodzi się z założenia, iż trudne zachowania u dzieci i młodzieży mają swoje tło psychiczne. Towarzyszą im zwykle przykre emocje, jak lęk, poczucie winy, niepokój, poczucie krzywdy, gniew, złość, osamotnienie itp. oraz określone sądy poznawcze na temat własnej osoby, innych ludzi i wobec świata. Przyjmuje się, że są one wynikiem doznawanych w przeszłości lub aktualnie trudnych stanów emocjonalnych, z którymi nie mogło lub nie może sobie dziecko poradzić.

Terapeutyczny charakter postępowania polega na organizowaniu takich sytuacji społecznych podczas grupowych spotkań, które:

- dostarczą uczestnikom zajęć doświadczeń korekcyjnych przeciwstawnych do treści doświadczeń urazowych,
- sprzyjać będą odreagowaniu napięć emocjonalnych,
- posłużą aktywnemu uczeniu się nowych umiejętności, sposobów zachowania.

Cele edukacyjne – wspomagają proces nabywania wiedzy o sobie samym i o innych ludziach oraz proces rozumienia świata społecznego, a także ukierunkowują zmiany zachowań tak, by mogły one chronić dziecko przed kolejnymi urazami psychicznymi. Mogą obejmować poznawanie przez grupę dzieci różnorodnych zagadnień, które pozwolą im sprawniej funkcjonować społecznie i radzić sobie z różnymi problemami, np. uczenie się rozpoznawania emocji, poznawanie mechanizmów uzależnień, uczenie się pełnienia

określonych ról, uczenie się rozwiązywania konfliktów, poznawanie swoich mocnych stron itp.

Cele rozwojowe - są zależne od wieku uczestników zajęć. W każdej fazie życia dominują określone potrzeby dziecka, których zaspokojenie odgrywa istotną rolę w procesie rozwoju. Projektowanie zajęć socjoterapeutycznych uwzględnia więc zaspokajanie podstawowych dla danego wieku potrzeb uczestników oraz podejmowanie zagadnień ważnych dla określonej grupy wiekowej.

W zakresie działalności wychowawczej prowadzone są zajęcia z wykorzystaniem zabaw psychologicznych i gier towarzyskich, zajęcia twórcze: plastyczne, teatralno-muzyczne, zajęcia sportowe, kulinarne, rozwijające pasje i zainteresowania dzieci, spotkania z ciekawymi osobami, wycieczki, wakacje profilaktyczne, wyjścia w teren.

W zakresie działalności profilaktycznej prowadzone są zajęcia przygotowujące dzieci i młodzież do radzenia sobie z zagrożeniami (jest to realizowane w ramach zajęć socjoterapeutycznych i wychowawczych).

Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

IX. Źródła finansowania programu:

1. Środki własne Gminy Łapy,
2. Dotacje z budżetu państwa,
3. Środki pozabudżetowe.

X. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu polega na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w Tabeli 1 i 2 oraz danych dotyczących przemocy w rodzinie, umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy kontynuować konkretne działania, czy je wzmożyć, czy też zmodyfikować.

Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzony przez MOPS w Łapach w terminie do dnia 31 marca każdego roku. W przypadku modyfikacji Programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowywane.